

AML/CTF ώρα να αηλιάξουμε

Dr. Διονύσιος Δεμέτης
SYNTAX Πληροφορική
α.β.ε.ε.

Η καταπολέμηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Anti-Money Laundering/AML) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (Counter Terrorist Financing/CTF) είναι σύνθετα προβλήματα στα οποία το τραπεζικό σύστημα έχει υποχρεώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης αηλιά και μέριμνα προστασίας από μια σειρά κινδύνων. Μέχρι σήμερα υπάρχει ένα ανεπαρκές «προστατευτικό» δίκτυο, η αφαίρεση του οποίου αποτελεί θέμα χρόνου

Του Δρ. Διονυσίου Δεμέτη*

Ο έλεγχος των ύποπτων συναλλαγών που βγάξει το εκάστοτε profiling λογισμικό δεν είναι ουσιαστικός, αφού η επιτυχία της συντριπτικής πλειοψηφίας των τραπεζών στην χρήση αυτού του λογισμικού περιορίζεται σε λιγότερο από 1% του TPR (πόσες συναλλαγές είναι όντως ύποπτες μετά από έλεγχο των αναλυτών). Δηλαδή, χαμένος χρόνος, χρήμα και συνεχής έκθεση στους κινδύνους.

Η εφαρμογή του risk-based approach με βάση την 3η ευρωπαϊκή οδηγία είναι μονοδιάστατη και δύσκολη, λόγω της φύσης του ρίσκου. Τα πρόστιμα για μη-συμμόρφωση των τραπεζών σε AML/CTF δεν δημοσιοποιούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με όλα όσα συμβαίνουν στην χώρα τελευταία, είναι να αναρωτιέται κανείς πώς χειρίζονταν οι τράπεζες, μεταξύ άλλων, και τις συναλλαγές των προσώπων με πολιτική έκθεση (PEPs - Politically Exposed Persons).

Ορατές οι αηλιές

Οι αλλαγές που έρχονται με την αναγκαστική, πλέον, εφαρμογή αυτών των οδηγιών για το τραπεζικό σύστημα (και για άλλους εποπτευόμενους φορείς - όπως ασφαλιστικές εταιρίες, κ.λπ.), είναι ορατές. Το σενάριο να μπει η χώρα στη NCCT μαύρη λίστα του FATF (γεγονός που θα δημιουργούσε ασφυξία στο τραπεζικό σύστημα) είναι εφιαλτικό αλλά, ελπίζω, απίθανο: Απίθανο φάνταζε όμως πριν από κάποιους μήνες και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τα μέτρα του. Το πιο πιθανό είναι πως η αυξανόμενη πίεση θα μεταφραστεί σε αυξανόμενους ελέγχους, νέα νομοθεσία, περισσότερη διαφάνεια στο πώς χειρίζονται οι τράπεζες αυτά τα κρίσιμα ζητήματα, και βελτιωμένες διαδικασίες ελέγχου, τεχνολογίας αλλά και εξειδικευμένων μεθόδων για την καλύτερη προστασία των τραπεζών από την έκθεση στους συγκεκριμένους κινδύνους. Στην άλλη άκρη που αφορά στην Επιτροπή

για το Ξέπλυμα Χρήματος, το τοπίο είναι θαμπό, αφού δεν υφίσταται μέχρι σήμερα μια πραγματικά ανεξάρτητη αρχή (που να μην υπόκειται στο Υπουργείο Οικονομικών), να αποτελείται μόνο από μόνιμο προσωπικό (και όχι από αποσπασμένους) και να έχει τις δυνατότητες (σε επίπεδο τεχνολογίας και αναλυτών) να φέρει εις πέρας το έργο της. Το ότι τίποτε από αυτά δεν έχει συμβεί είναι φαινόμενο διαχρονικό, αλλά έχει ημερομηνία λήξης.

Ανάγκη για ουσιαστική συμμόρφωση

Μετά την τελευταία έκθεση του Financial Action Task Force (FATF) για την κατάσταση της Ελλάδος στην συμμόρφωση των οδηγιών για το Ξέπλυμα Χρήματος και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας, η πίεση αυξάνεται καθ' ό,τι σε 17 από 49 recommendations του FATF, η χώρα δεν έχει ακόμη συμμορφωθεί πλήρως (ή καθόλου). Σε κάποιες από αυτές τις οδηγίες, είμαστε στον πάτο του FATF membership, στο οποίο είμαστε και ιδρυτικό μέλος ως χώρα.

Η άμεση δραστηριοποίηση όλων των φορέων - κράτους και οικονομικών οργανισμών - με σκοπό την κατ' ουσία συμμόρφωση με τους διεθνείς κανονισμούς για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, πέραν της αντιμετώπισης των άμεσων σοβαρών κινδύνων που αναφέρθηκαν ήδη, θα προάγει την αξιοπιστία της χώρας και θα συμβάλλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση και καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος συνολικά.

** Ο Δρ. Διονύσιος Δεμέτης είναι Διευθυντής της Επιχειρησιακής Μονάδας AML/CTF της SYNTAX και Συνεργάτης στο London School of Economics and Political Science και στο Geolab Institute του Ιονίου Πανεπιστημίου.*